

Varkansen ontwerpateliers

In 2009 heeft Varkansen drie ontwerpateliers georganiseerd met als doel prikkelende toekomstrichtingen en concrete voorbeelden voor een duurzame varkenshouderij op te leveren. Hierin werd steeds de spanning tussen vernieuwing en haalbaarheid opgezocht. De ateliers laten zien dat het ontwerpen van een duurzame varkenshouderij kan en dat er genoeg partijen zijn die zich hard willen maken voor het naar de praktijk vertalen van de ontwerpen of onderdelen ervan.

Ontwerpen is loslaten en durven springen

Tijdens het ontwerpatelier laten de deelnemers het bestaande los en gaan ze terug naar de kern van de varkenshouderij. Nadenken over mogelijke oplossingen wordt zo lang mogelijk uitgesteld zodat men uiteindelijk tot echt innovatieve ontwerpen durft te komen. Tijdens het ontwerpen probeert men de behoeften van varken, ondernemer, consument, burger en milieu zoveel mogelijk te verenigen. Volgens ons is dat dé manier om tot een duurzamere varkenshouderij te komen.

Verskillende deelnemers, versnelling naar duurzaamheid

In de drie ontwerpateliers zaten steeds andere deelnemers en werd er steeds vanuit eigen inzichten en doelen gewerkt. Het resultaat na drie rondes is bevestiging, aanscherping, aanvulling, en concretisering van het ontwerpproces in Varkansen. De ateliers laten bovendien zien dat een duurzame varkenshouderij mogelijk is en dat er partijen zijn die daar werk van willen maken. Daarmee is er een serieuze aanzet tot de sprong naar duurzaamheid gemaakt.

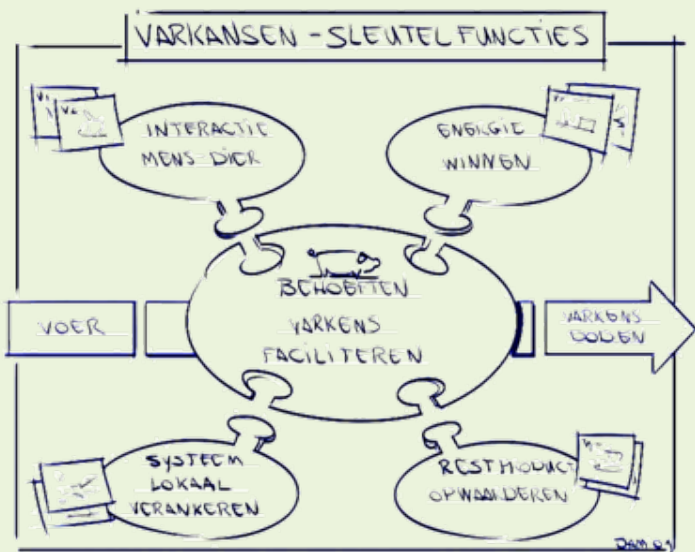
Varkansen wordt uitgevoerd door Wageningen UR Livestock Research in opdracht van het ministerie van LNV binnen het onderzoeksprogramma *Verduurzaming Productie en Transitie* (BO-07-009-014)

*Oude en nieuwe belanghebbenden komen samen in ontwerp-
ateliers. Er wordt nagedacht
over de bouwstenen van een
duurzame varkenshouderij en
een aanzet voor de sprong naar
duurzaamheid wordt gemaakt.*

Wageningen UR Livestock Research
t.a.v. Onno van Eijk
Postbus 65
8200 AB Lelystad
0320 238 916
info.varkansen@wur.nl

www.varkansen.wur.nl

Ontwerpatelier 1

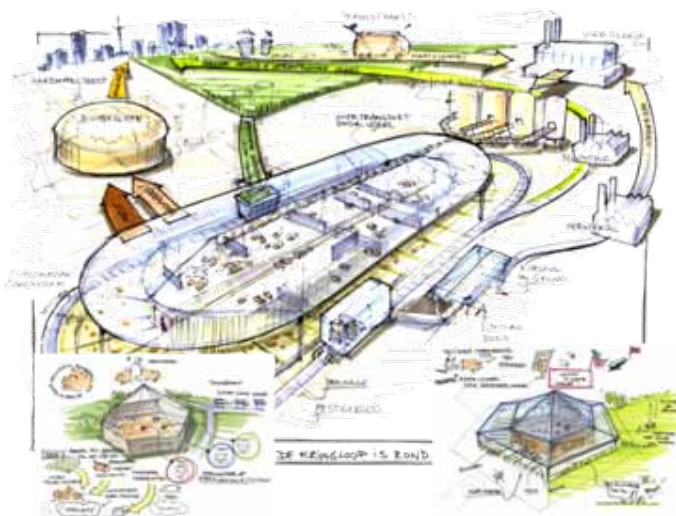
Het 1^e atelier werd gevolgd door een interdisciplinaire groep onderzoekers, variërend van dierwetenschappers tot agrotechnologen. De groep startte met de zoektocht naar de kern van de varkenshouderij: 'waar draait het houden van varkens echt om?'

De groep vond 7 kernfuncties. Vervolgens werden duurzame manieren om de functies te vervullen beschreven. De hieruit voortkomende oplossingsrichtingen zijn veelal anders dan we gewend zijn, maar ze dragen de belofte in zich om de behoeften van meerdere actoren in het systeem te verenigen. Met deze sessie kwam een varkenshouderij waarin milieu en dierenwelzijn, of economie en milieu niet tegen elkaar afgewogen hoeven te worden in het vizier.

Ontwerpatelier 2:

Voor het 2^e ontwerpatelier waren naast onderzoekers ook varkenshouders aanwezig. De groep creëerde een gezamenlijke ambitie op weg naar duurzaamheid die veel hoger lag dan die van het 1^e atelier. Hoewel de varkenshouders zich veelal richtten op praktische haalbaarheid, stond dat een ambitieuze doelstelling niet in de weg.

De ontwerpen laten zien dat een varkenshouderij die volledig energieneutraal is of eentje die zijn voerstroombaan voor 100% uit restproducten haalt, mogelijk is dankzij de keuze voor een combinatie van elkaar versterkende oplossingen. Na dit atelier groeide de overtuiging dat hoge ambities en haalbaarheid samen kunnen gaan in een ontwerp.

Ontwerpatelier 3:

Voor de 3^e ronde werd de groep uitgebreid met stallenbouwers, stalinrichters, bestuurders en belangenbehartigers. De spanning tussen vernieuwing en haalbaarheid was hier op zijn grootst. De groep vormt een consortium dat nadenkt over een daadwerkelijk nieuw te bouwen stal. Belangrijke focus was het aanpakken van emissies bij de bron en inpassing en interactie met de omgeving. Ambitieniveaus verschilden nogal, stallenbouwers en stalinrichters floten de ambitieuze varkenshouders en onderzoekers vaak terug op haalbaarheid.

Toch slaagde de groep er in om vooruitstrevende ontwerpen te creëren en in te zoomen op onderdelen met specifieke kennis van deelnemers. De aanzet voor een sprong naar een duurzame varkenshouderij is gemaakt, met een concrete groep partijen uit de sector.

